

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Factsheet Burgerparticipatie

Stand van zaken

Gemeenten bezinnen zich op de relatie met hun inwoners. De betrokkenheid van burgers bij beleid- en besluitvorming is een belangrijke voorwaarde om concrete resultaten te bereiken voor complexe maatschappelijke vraagstukken. Het samenwerken met burgers is een grote uitdaging voor gemeenten. Het draagt bij aan het verkleinen van de kloof tussen burger en bestuur en aan een grotere bestuurskracht van gemeenten. De aanpak en rol van de gemeente kan variëren per beleidsonderwerp.

Onder de vlag van 'In actie met burgers!', een deelproject van het Actieprogramma Lokaal Bestuur, hebben in 2009 zo'n honderd gemeenten in zeventien lokale proeftuinen actief van elkaar geleerd over allerlei vormen van burgerparticipatie. Twaalf experimenten van gemeenten kregen bijzondere aandacht en (financiële) steun. Deze factsheet laat zien hoe ook uw gemeente de opgedane kennis, praktijk en leerervaringen van een jaar 'In actie met burgers!' kunt benutten.

Ontwikkelingen

Gemeenten staan voor grote uitdagingen, zowel in financieel-economisch opzicht als op democratisch gebied. Zij

moeten meer doen met minder middelen. Daarnaast is het belangrijk de kloof tussen overheid en burger te verkleinen. Ook gemeenten zoeken naar nieuwe antwoorden op maatschappelijke vraagstukken.

Veel vraagstukken rond burgerparticipatie die spelen bij gemeenten zijn niet gebonden aan specifieke beleidsterreinen. Het gaat bijvoorbeeld over:

- De verhouding tussen een representatieve democratie en een meer participatieve democratie. Denk aan het benutten van de denkkraft en inzet van burgers.
- Wederzijds vertrouwen tussen burgers en lokaal bestuur.
- Werken vanuit het perspectief van de burger en daarbij horende competenties van ambtenaren én bestuurders.
- Het managen van verwachtingen van burgers in interactieve processen.
- Samenspel tussen frontlijnmedewerkers en de interne gemeentelijke organisatie.

Deze thema's kwamen ook aan de orde in de proeftuinen en experimenten van 'In actie met burgers!'

Aanbod VNG

Wat is de oogst van alle kennis en ervaring? De proeftuinen en experimenten leverden een 'oogst' aan kennis en ervaring op. Met werkwijzen die ook bruikbaar zijn voor andere gemeenteambtenaren en -bestuurders in Nederland. Denk daarbij aan checklists, handreikingen en beschrijvingen van ervaringen. Deze en alle andere opbrengsten, praktijkverhalen en contactgegevens van betrokkenen vindt u terug op www.inactiemetburgers.nl en in het speciale tijdschrift 'In actie' (gratis op te vragen via deze website).

Een greep uit de oogst:

- *Begrotingswijzer* (zie www.begrotingswijzer.nl).
Inwoners vanaf het allereerste begin betrekken bij het maken van een gemeentelijke begroting. Ontwikkeld samen met gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel (vanaf 2010: Zuidplas) en het Instituut voor Publiek en Politiek.
- *Brievenboek en film over 'Meedoen in Breda'*.
Bredase ervaringen met burgerparticipatie volgens de methode 'Waarderend vernieuwen'.
- *Publicatie: 'Burgerinitiatief loont! Zelfstandig aanbesteden door wijk- en dorpsorganisaties'*.
Verkorte uitgave van gemeente Emmen van het Stiba-bo-rapport over de juridische mogelijkheden van het zelf aanbesteden door Erkende Overlegpartners (EOP's).
- *Methodiek 'Regie krijgen op samenwerking met lokale fondsen'*.
Hoe fondsen meer te betrekken bij gemeentelijk beleid, waardoor burgerinitiatieven makkelijker van de grond komen.
- *Leidraad voor het inzetten van een burgerjury, burgervisitee of burgerbegrotingsforum*.
Opgedaan tijdens de zoektocht naar nieuwe democratische werkvormen in Oude IJsselstreek
- *Filmpjes van bijeenkomsten en interviews met deelnemers van de proeftuin 'Moeilijk bereikbare doelgroepen'* op www.youtube.nl/inactiemetburgers.

Praktijkvoorbeelden burgerparticipatie

Bent u op zoek naar praktijkvoorbeelden zoals notities of beschrijvingen van projecten? Kijk dan op www.vng.nl/burgerparticipatie. Hebt u zelf projecten of werkwijzen die u met andere gemeenten wilt delen? Dan kunt u deze hier ook laten plaatsen.

Vervolgactiviteiten voor gemeentebestuurders in 2010

De ondersteuning van proeftuinen en experimenten door 'In actie met burgers!' is beëindigd. Wel zijn er in 2010 diverse activiteiten gepland ter verdere verspreiding en verankering van de oogst, specifiek gericht op de (nieuwe) lokale bestuurders.

Wat kunt u verwachten?

- Regionale bijeenkomsten (voor- en najaar 2010)
- Spoorboekje burgerparticipatie voor raden en colleges (medio juni 2010)

Actieprogramma Lokaal Bestuur

'In actie met burgers!' is een deelproject van het Actieprogramma Lokaal Bestuur. Het Actieprogramma is een gezamenlijk project van de VNG en het ministerie van BZK (2007-2010). Doel is het lokaal bestuur te versterken en het samenspel te stimuleren. Het Actieprogramma richt zich op alle spelers in het lokaal bestuur en fungeert als platform voor kennis- en ervaringsuitwisseling tussen gemeenten. Het stimuleren en het vergroten van het vertrouwen tussen de burger en het lokale bestuur is één van de centrale thema's. Het Actieprogramma biedt concrete ondersteuning aan burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen, raadsleden, griffiers en ambtenaren. Kijk voor meer informatie op www.actieprogramma.nl.

Meer informatie

Voor vragen of meer informatie over burgerparticipatie of over het project 'In actie met burgers!' kunt u contact opnemen met het VNG Informatiecentrum via 070-3738020 of iamb@vng.nl.

- www.inactiemetburgers.nl
- www.vng.nl/burgerparticipatie